

Betænkning afgivet af Udvalget for Forretningsordenen den 14. juni 2010

Betænkning og indstilling

fra

Udvalget for Forretningsordenen om Folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 57

(vedrørende Jesper Langballe)

I henhold til Folketingets forretningsordens § 25, næstsidste punktum, har udvalget fået henvist et fra Justitsministeriet modtaget brev af 8. juni 2010, i hvilket ministeriet anmoder om Folketingets samtykke efter grundlovens § 57 til, at der rejses tiltale mod medlem af Folketinget Jesper Marquard Langballe for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, i overensstemmelse med det af Rigsadvokaten udarbejdede udkast til anklageskrift.

Justitsministeriets brev og en af ministeriet udarbejdet notits om sagen samt uddrag af Rigsadvokatens brev af 31. maj 2010 med Rigsadvokatens notat om sagens omstændigheder og det retlige grundlag og udkast til anklageskrift optrykkes som bilag til betænkningen.

Indstilling

Udvalget indstiller, at Folketinget giver samtykke til, at Justitsministeriets anmodning imødekommes.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Thor Pedersen (V) fmd. Mogens Lykketoft (S) nfm. Søren Espersen (DF)

Holger K. Nielsen (SF) Helge Adam Møller (KF) Flemming Damgaard Larsen (V)

Jens Vibjerg (V) Peter Christensen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V)

Kristian Jensen (V) Pia Kjærsgaard (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Tom Behnke (KF)

Carsten Hansen (S) Henrik Dam Kristensen (S) Karen J. Klint (S) Nick Hækkerup (S)

Ole Sohn (SF) Margrethe Vestager (RV) Morten Østergaard (RV) Line Barfod (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Siumut (SIU)	1

Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurinn (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	3
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Folketingets Formand
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

**MODTAGET
LEDELSESSEKRETARIATET**

Dato 8/6 2010 kl.

Dato: 8 JUNI 2010
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Thomas Klyver
Sagsnr.: 2010-162-0008
Dok.: THK40458
+ bilag

Justitsministeriet anmoder herved om Folketingets samtykke efter grundlovens § 57 til, at der rejses tiltale mod medlem af Folketinget Jesper Marquard Langballe for overtrædelse af straffeloven.

Hvis Folketinget meddeler samtykke, agter anklagemyndigheden at rejse tiltale for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, i overensstemmelse med det af Rigsadvokaten udfærdigede udkast til anklageskrift og under sagen nedlægge påstand om bødestraf på 5.000 kr. udmålt i dagbøder.

Der vedlægges Rigsadvokatens brev af 31. maj 2010 med Rigsadvokatens notat om sagens omstændigheder og det retlige grundlag samt Justitsministeriets notits af 2. juni 2010 om sagen.

Endvidere vedlægges Rigsadvokatens udkast til anklageskrift med henblik på optrykning af anklageskriftet i Folketingstidende.

Det tilføjes, at sidste afsnit i Rigsadvokatens brev af 31. maj 2010 indeholder personfølsomme oplysninger om en anden person end Jesper Marquard Langballe og derfor bedes holdt fortroligt.

Lars Barfoed

Carsten Kristian Volmer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

UDKAST**Anklageskrift**

Jesper Marquard Langballe

Cpr.nr. ...

...

...

tiltales ved Retten i Randers med påstand om bødestraf for overtrædelse af

straffelovens § 266 b, stk. 1, ved den 23. januar 2010 som forfatter til et debatindlæg/læserbrev, der blev bragt i dagbladet Berlingske Tidende, og som aftenen forinden var blevet lagt ud på dagbladets hjemmeside, offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds, at have fremsat følgende udtalelse, ved hvilken en gruppe af personer forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro: "Selvfølgelig skulle Lars Hedegaard ikke have sagt, at der er muslimske fædre, der voldtager deres døtre, når sandheden i stedet synes at være, at de nøjes med at slå døtrene ihjel (de såkaldte æresdrab) – og i øvrigt vender det blinde øje til onklers voldtægt".

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 2. juni 2010
 Kontor: Politikontoret
 Sagsnr.: 2010-162-0008
 Dok.: THK40459

NOTITS til Udvalget for Forretningsordenen

om indhentelse af Folketingets samtykke til at rejse tiltale mod medlem af Folketinget Jesper Marquard Langballe for overtrædelse af straffeloven.

1. Rigsadvokaten har ved brev af 31. maj 2010 fremsendt en sag vedrørende medlem af Folketinget Jesper Marquard Langballe.

Det fremgår af sagen, at Berlingske Tidende den 23. januar 2010 bragte et debatindlæg/læserbrev forfattet af folketingsmedlem Jesper Marquard Langballe. Debatindlægget var endvidere aftenen forinden – den 22. januar 2010 – blevet lagt ud på dagbladets hjemmeside.

Det fremgik bl.a. af debatindlægget, at

"selvfølgelig skulle Lars Hedegaard ikke have sagt, at der er muslimske fædre, der voldtager deres døtre, når sandheden i stedet synes at være, at de nøjes med at slå døtrene ihjel (de såkaldte æresdrab) – og i øvrigt vender det blinde øje til onklers voldtægt."

Østjyllands Politi modtog efter offentliggørelsen af debatindlægget/læserbrevet flere anmeldelser mod Jesper Marquard Langballe for overtrædelse af straffelovens § 266 b, og politiet iværksatte en efterforskning af sagen.

Efter straffelovens § 266 b, stk. 1, straffes den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Slotsholmsgade 10
 1216 København K.

Telefon 7226 8400
 Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk

Det er Rigsadvokatens vurdering, at den oven for citerede udtalelse må anses for at udgøre en forhånelse eller nedværdigelse af en gruppe af personer på grund af deres race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro.

Rigsadvokaten har på denne baggrund indstillet, at Folketingets samtykke til at rejse tiltale mod Jesper Marquard Langballe i overensstemmelse med det udkast til anklageskrift, som Rigsadvokaten har udarbejdet, søges indhentet.

Det bemærkes, at Jesper Marquard Langballe under afhøring hos politiet den 10. marts 2010 har oplyst, at han ikke kan erkende sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 266 b. Det er derfor ikke muligt at gennemføre sagen udenretligt.

2. Grundlovens § 57 har følgende ordlyd:

”§ 57. Intet medlem af Folketinget kan uden dettes samtykke tiltales eller underkastes fængsling af nogen art, medmindre han er grebet på fersk gerning. For sine ytringer i Folketinget kan intet af dets medlemmer uden Folketingets samtykke drages til ansvar udenfor samme.”

Efter grundlovens § 57 skal Folketingets samtykke indhentes, før anklagemyndigheden rejser tiltale mod et folketingsmedlem. Dette gælder dog ikke, hvis den pågældende er grebet på fersk gerning, eller hvis sagen kan afgøres ved vedtagelse af et udenretligt bødeforlæg.

Som det fremgår af det ovenfor anførte, er det således nødvendigt at indhente Folketingets samtykke, inden der kan rejses tiltale mod Jesper Marquard Langballe.

3. Det indstilles på den baggrund, at sagen forelægges for Folketinget med henblik på indhentelse af samtykke til, at der rejses tiltale mod Jesper Marquard Langballe i overensstemmelse med det udkast til anklageskrift, der er udfærdiget af Rigsadvokaten.

Jmt. Mdt.
31 MAJ 2010

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Att. Afdelingschef Ole Hasselgaard

DATO 31. maj 2010

JOURNAL NR.

RA-2010-341-0005

BEDES ANFØRT VED SVARESVAR

+ bilag

SAGSBEHANDLER: GVO

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 18
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Vedlagt sendes akterne i sagen vedrørende folketingsmedlem Jesper Langballe, der er sigtet for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved i et debatindlæg, der blev bragt i dagbladet Berlingske Tidende den 23. januar 2010, at have fremsat en række udtalelser om muslimske fædre og onkler.

Efter en gennemgang af sagen er det min opfattelse, at der er grundlag for at tiltale Jesper Langballe for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1. Der vil under sagen blive nedlagt påstand om bødestraf på 5.000 kr. (udmålt i dagbøder).

Jeg kan i den forbindelse henvide til vedlagte notat, der indeholder en gennemgang af sagens omstændigheder og det retlige grundlag.

På denne baggrund skal jeg indstille, at Folketingets samtykke søges indhentet til at rejse tiltale mod Jesper Langballe i overensstemmelse med det vedlagte udkast til anklageskrift.

Jørgen Steen Sørensen

Akt.nr.1

Justitsministeriet
Civil- og Politiafd. 2010 NR.162-0005

RIGSADVOKATEN

Maj 2010

J.nr. RA-2010-341-0005

**Notat om folketingsmedlem Jesper Langballes debatindlæg i
Berlingske Tidende den 23. januar 2010**

1. Indledning

Den 23. januar 2010 blev der i dagbladet Berlingske Tidende bragt et debatindlæg forfattet af folketingsmedlem Jesper Langballe.

På baggrund af indholdet i debatindlægget modtog Østjyllands Politi efterfølgende flere anmeldelser fra borgere og fra Dokumentations- og Rådgivningscenteret om Racediskrimination (DRC) af Jesper Langballe for overtrædelse af straffelovens § 266 b (den såkaldte racismeparagraf).

Sagen er af Politidirektøren for Østjyllands Politi og Statsadvokaten for Nord- og Østjylland forelagt Rigsadvokaten med indstilling om, at der rejses tiltale mod Jesper Langballe for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, og at der under sagen nedlægges påstand om bødestraf.

Nedenfor gennemgås under afsnit 2 sagens faktiske omstændigheder. I afsnit 3 gennemgås det retlige grundlag, herunder retspraksis, og i afsnit 4 findes Rigsadvokatens indstilling om straffesagen. Afsnit 5 indeholder en kort beskrivelse af reglerne om forelæggelse for Folketinget.

2. Sagens faktiske omstændigheder

Den 23. januar 2010 blev der i dagbladet Berlingske Tidende bragt et debatindlæg forfattet af folketingsmedlem Jesper Langballe. Debatindlægget var endvidere aftenen forinden – den 22. januar 2010 – blevet lagt ud på dagbladets hjemmeside.

Debatindlægget havde overskriften "Islams formørkede kvindesyn" og underteksten "I stedet for debatten om Lars Hedegaards udtalelser om muslimer bør vi fokusere på sagens kerne: islamiseringen af Europa, der i tolerancens navn vil bane vej for, at vore børnebørn kan komme til at leve i et sharia-samfund". Indlægget havde herefter følgende ordlyd:

"Når man bliver jagtet rundt i manegen af journalister tilstrækkeligt længe, er det i og for sig forståeligt, at man som politiker bliver lidt blød i koderne. Det er jo også det, der er meningen med visse publicisters samt politiske modstanderes kalkunjagt – f.eks. at lokke DFere til at tage afstand til hinanden eller i hvert fald at slå brecher ind i VOK-samarbejdet. Det er lidt trist, når det lykkes, men det kræver stædighed og integritet at undgå det.

Hovedstrategien i jagten på Lars Hedegaard har nærmest været den at hugge hovedet af budbringeren. Så længe man kan udnytte hans eventuelle overdrivelser, slipper man jo for at diskutere

det, sagen handler om: islams formærkede kvindesyn. Og denne afledningsmanøvre skal i virkeligheden tjene til forsvar for islams kvindenedværdigelse. Weekendavisens medarbejdere har gjort dette forsvar til deres speciale.

Selvfølgelig skulle Lars Hedegaard ikke have sagt, at der er muslimske fædre, der voldtager deres døtre, når sandheden i stedet synes at være, at de nøjes med at slå døtrene ihjel (de såkaldte æresdrab) – og i øvrigt vender det blinde øje til onklers voldtægt.

Det sidste vil man kunne læse om i Kristina Aamands gribende bog *Mødom på mode*. Hvis man da overhovedet læser. Problemet er jo, at læsning om emnet islam nyder ringe fremme i de kommenterende kredse.

Læsning komplicerer nemlig tingene helt urimeligt – f.eks. læsning af Lars Hedegaards og Mogens Camres "1400 års krigen". Det er langt enklere at danne sig en mening om islam uden alt det trættende bogstof. Og når man så på et minimalt vidensgrundlag taler med om den adfærd, Koranen inspirerer sine troende til, skal man bare huske at føje til: "Det har i hvert fald ikke noget med religion at gøre". Så er man på den sikre side.

Og så har man også vist lidt hjælpsomhed over for en bekendende muslim som Kamal Qureshi, der må formodes at have et vist besvær med at undgå at tage stilling til sine trosfællers uhyrligheder.

Man vil sikkert også få højlydt medhold hos venstremanden Eyvind Vesselbo, som angriber Dansk Folkepartis "tone", hver gang han bliver frustreret over at være uden for indflydelse, fordi ingen i Venstre har turdet betro ham en udlændingepolitisk post.

KORT SAGT: TAL altid om noget andet end sagen! Så vil islamiseringen af Europa ske til akkompagnement af interessante gætterier vedrørende islamkritikkens påståede indbyrdes konflikter.

I tolerancens navn baner man vej mod det store mål – at vore børnebørn kan nyde et sharia-samfunds velsignelser. Måske vil de samme børnebørn indimellem undre sig lidt over deres bedsteforeldres debatprioriteringer."

Østjyllands Politi modtog efter offentliggørelsen af debatindlægget flere anmeldelser af Jesper Langballe for overtrædelse af straffelovens § 266 b, og politiet iværksatte en efterforskning af sagen.

Den 23. februar 2010 blev Jesper Langballe telefonisk sigtet for overtrædelse af straffelovens § 266 b, og det blev aftalt, at han senere ville indfinde sig hos Østjyllands Politi med henblik på at afgive forklaring til sagen.

Den 10. marts 2010 blev han afhørt hos politiet. Jesper Langballe har ifølge politirapporten nægtet sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 266 b. Følgende fremgår af politirapporten:

"Afhørte forklarede indledningsvist, at han ønskede at henvise til en artikel af præst Jesper Bacher, som han fandt ramte plet. Artiklen stod i tidsskriftet Tidehverv, som han havde medtaget og udleverede til brug for sagen.

Han mente ikke, at han havde overtrådt bestemmelserne i straffeloven § 266 b.

Uden at komme ind på en nærmere tekstanalyse, ønskede han dog at henvise til ordlyden i udtalelsen "at der er muslimske mænd", som er en delbetegnelse og ikke en generalisering, samt at "de" i sætningen "at de nøjes med" naturligvis henhører under denne delbetegnelse. Det anvendte begreb udtrykker "nogen der gør det".

Han mente ikke, at der var fugls føde på sagen. Det han har givet udtryk for, er faktisk rigtigt.

Når det så er sagt, ville han dog ikke undlade at gøre opmærksom på, at det var sagt på en lidt kluntet måde. Hans formulering var lidt for kæk lidt for friskfyragtigt, og passer ikke til det alvorlige emne. Når han i den sammenhæng anvendte formuleringen "at de nøjes med", var det

lidt for sarkastisk. Og det kan han godt fortryde, ikke mindst på grund af al den ballade, det var forvoldt.

Afhørte blev gjort bekendt med de bemærkninger, som sagens anmeldere havde fremført ved deres anmeldelser, og han blev spurgt om, han havde bemærkninger hertil. Synspunkterne var blandt andet, at anmelderne mente, at Langballe forværede pigernes forhold, at Langballe drev hetz mod islam i stedet for at hjælpe pigerne, at det var et generelt angreb på muslimerne, at Langballe gør alle muslimer til islamister, når man ikke skelner mellem islam og islamiske, at Langballe med sin udtalelse stigmatiserer en hel befolkningsgruppe, samt at Langballe udhænger en befolkningsgruppe kollektivt.

Foreholdt disse synspunkter udtalte afhørte, at det ikke var hans opfattelse, at der var begået noget strafbart på baggrund af disse synspunkter."

Det må således kunne lægges til grund, at det er Jesper Langballe, der har forfattet det ovenfor nævnte debatindlæg, og at han har fremsendt det til det landsdækkende dagblad Berlingske Tidende med henblik på offentliggørelse i avisen, hvilket skete den 23. januar 2010.

3. Det retlige grundlag

3.1. Straffelovens § 266 b – forarbejder mv.

Straffelovens § 266 b har følgende ordlyd:

"Den, der offentlig eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilke en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en særligt skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed."

Straffelovens § 266 b blev oprindeligt indsat i straffeloven ved lov nr. 87 af 15. marts 1939 om ændringer i og tilføjelser til borgerlig straffelov af 15. april 1930 og fik på daværende tidspunkt følgende ordlyd:

"Den, der ved Udspredelse af falske Rygter eller Beskyldninger forfølger eller ophidser til Had mod en Gruppe af den danske Befolkning paa Grund af dens Tro, Afstamning eller Statsborgerforhold, straffes med Hæfte eller under formildende Omstændigheder med Bøde. Er Rygterne eller Beskyldningerne fremsat i trykt Skrift eller paa anden Maade, hvorved de er naaet ud til en større Kreds, er straffen Hæfte eller under skærpende Omstændigheder Fængsel i indtil 1 Aar."

Baggrunden for forslaget var den antisemitiske kampagne, som udgik fra nazismen i Tyskland i 1930'erne, og som også fik udløbere i Danmark. I bemærkningerne til lovforslaget (Rigsdagstidende 1938/39, Tillæg A, sp. 3782) blev der således henvist til "de i den nyeste Tid opdukkende Foreteelser som Forfølgelser af Racer, Trossamfund mv."

Den 21. december 1965 vedtog FN en international konvention om afskaffelse af alle former for race-diskrimination.

Konventionens artikel 4, litra a, forpligter deltagerstaterne til at kriminalisere al udbredelse af ideer, der hviler på racemæssig overlegenhed eller racehad, tilskyndelse til racediskrimination og alle voldshandlinger eller tilskyndelse til sådanne handlinger imod enhver race eller persongruppe af anden hudfarve eller etnisk oprindelse samt ydelse af enhver bistand til raceforfølgelser, herunder deres finansiering.

Med henblik på Danmarks ratifikation af konventionen nedsatte Justitsministeriet den 23. august 1966 et udvalg til overvejelse af, om der var behov for at gennemføre lovændringer i den anledning.

Udvalget afgav betænkning nr. 553/1969 om forbud mod racediskrimination. Udvalget fandt i lighed med de tilsvarende udvalg i Norge og Sverige, at der efter den dagældende bestemmelse i straffelovens § 266 b ikke i fornødent omfang var hjemmel til – som forskrevet i FN-konventionens artikel 4, litra a – at straffe "al udbredelse af ideer, der hviler på racemæssig overlegenhed eller racehad", jf. navnlig betænkningen s. 26. Det anføres endvidere i betænkningen, at det ville være i modstrid med den i de nordiske lande rådende ytringsfrihed, om man kriminaliserede enhver udbredelse af forestillinger om racemæssig overlegenhed eller af udtryk om racehad.

Udvalget foreslog herefter (betænkningen s. 34), at bestemmelsen i § 266 b blev udvidet fra at omfatte forfølgelse og ophidselse til had ved udspredelse af falske rygter eller beskyldninger til at omfatte trusler, forhånelse og nedsættende omtale eller behandling. Herudover blev den hidtidige afgrænsning af beskyttelsen til grupper af den danske befolkning foreslået ophævet, så bestemmelsen omfatter alle grupper af personer. Endelig foreslog udvalget en ændring af bestemmelsens diskriminationsgrunde til at omfatte race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro.

Det fremgår af betænkningen, at den foreslåede bestemmelse i det væsentlige ville dække de områder af konventionens artikel 4, litra a, med hensyn til hvilke der i dansk ret var behov for kriminalisering ved siden af reglerne om vold, hærværk, ærekrænkelser, anstiftelse til forbrydelse og medvirken til sådanne. Det blev endvidere fremhævet, at der måtte tages fornødent hensyn til den ytringsfrihed, som burde gælde også ved omtale af racegrupper mv. Udvalget bemærkede hertil, at de strafbare forhold efter forslaget var begrænset til udtalelser og andre meddelelser, der blev fremsat "offentligt eller med forsæt til udbredelse", og at navnlig ordene "nedsættende omtale eller behandling" skulle fortolkes således, at forhold af mindre grovhed blev holdt uden for det strafbare område. Uden for bestemmelsen faldt videnskabeligt fremsatte teorier om racemæssige, nationale eller etniske forskelligheder, som det ikke kunne antages at have været hensigten, at konventionen skulle omfatte. Der kunne formentlig også med hensyn til udtalelser, der ikke faldt i en egentlig videnskabelig sammenhæng, men på anden måde som led i en saglig debat, være anledning til at regne med et område af straffrihed.

Der blev på baggrund af udvalgets betænkning fremsat lovforslag om ændring af straffelovens § 266 b, og ved lov nr. 288 af 9. juni 1971 om ændring af borgerlig straffelov fik straffelovens § 266 b følgende ordlyd:

"Den, der offentlig eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilke en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år."

I lovforslagets bemærkninger (Folketingstidende 1970/71, Tillæg A, sp. 1187) henvises til bemærkningerne i betænkning nr. 553/1969.

I lovforslaget anvendtes i den foreslåede bestemmelse formuleringen "gøres til genstand for nedsættende omtale eller behandling". Dette udtryk blev under Folketingets behandling af lovforslaget ændret til "nedværdiges" for i højere grad at tilgodese menings- og ytringsfriheden. Det blev således i Retsudvalgets betænkning over lovforslaget bl.a. anført, at bestemmelsen med den foreslåede ændring i højere grad end i den oprindelige formulering tilgodeser hensynet til menings- og ytringsfriheden (Folketingstidende, 1970/71, Tillæg B, sp. 3006).

Ved lov nr. 357 af 3. juni 1987 blev udtrykket "seksuelle orientering" tilføjet i bestemmelsen. Dette skete på baggrund af en indstilling fra kommissionen til belysning af homoseksuelles situation i samfundet, som senere er medtaget som kapitel 4 i betænkning nr. 1127/1988 om homoseksuelles vilkår.

Ved lov nr. 309 af 17. maj 1995 om ændring af straffeloven (Racediskrimination m.v.) blev straffelovens § 266 b, stk. 2, om propagandavirksomhed tilføjet. Bestemmelsen fik efter et ændringsforslag fremsat af justitsministeren under Folketingets behandling af lovforslaget følgende ordlyd:

"Ved straffens udmåling skal det betragtes som en skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed."

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget (lovforslag L 46, folketingsåret 1994/95, de almindelige bemærkninger afsnit 3.1. og 3.2.), at baggrunden for lovændringen var stadig mere fremtrædende tendenser til intolerance, fremmedhad og racisme både i Danmark og i udlandet, og at den seneste tids begivenheder i Danmark kunne tages som tegn på, at nynazister – især fra Tyskland – opfattede Danmark som et fristed, hvorfra der kunne udbredes litteratur mv. med nazistiske og racistiske ytringer.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til forslaget til straffelovens § 266 b, stk. 2, at der ved propagandavirksomhed må forstås udøvelse af en vis systematisk, intensiv eller vedvarende virksomhed med henblik på at påvirke meningsdannelsen. Det må bero på helhedsvurdering, om der foreligger propagandavirksomhed i et konkret tilfælde. Det fremgår endvidere, at der ved denne vurdering navnlig skal lægges vægt på, om der er sket en systematisk udbredelse af diskriminerende udtalelser mv., herunder til udlandet, med henblik på at påvirke meningsdannelsen. Herudover fremgår det, at det forhold, at en overtrædelse er begået af flere i forening, vil kunne tale for at henhøre forholdet under stk. 2, især hvis der er tale om samvirke i mere end blot enkeltstående situationer, herunder hvor de

samvirkende tilhører samme parti, forening eller anden organisation, og fremsættelsen af ytringer af den omhandlede karakter er et led i den pågældende organisations virke.

Endelig fremgår det, at også en mere omfattende udbredelse af ytringer kan tale for at bringe § 266 b, stk. 2, i anvendelse. Der må i den forbindelse navnlig lægges vægt på, om ytringerne er fremsat i et medium, der indebærer en større udbredelse, eksempelvis et trykt skrift, radio, tv eller andet elektronisk medium.

Der er ikke med bestemmelsen i stk. 2 tilsigtet en udvidelse af det strafbare område i forhold til stk. 1, herunder den ovennævnte forudsætning om, at ytringen skal være af en vis grovere karakter. Det blev dog i lovforslagets specielle bemærkninger fremhævet, at der – når forholdet har karakter af propagandavirksomhed – må foretages en helhedsvurdering, således at en systematisk anvendelse af stærkt negativt ladede udtalelser og påstande vedrørende bestemte grupper af personer, der er beskyttet af bestemmelsen, efter omstændighederne kan føre til, at kravet om grovhed må anses for opfyldt, selv om de enkelte udtalelser mv. ikke isoleret set fuldt ud opfylder dette krav.

Ved lov nr. 433 af 31. maj 2000 udgik hæfte af bestemmelsen, og ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 blev der gennemført en redaktionel ændring af § 266 b, stk. 2, således at formuleringen ”skærpene omstændigheder” blev erstattet af ”særligt skærpene omstændigheder”. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget (Folketingstidende 2003/04, Tillæg A, s. 3328), at der ikke med den ændrede formulering er tilsigtet en ændring i det hidtidige strafbare område eller udmålingsniveau.

Straffelovens § 266 b omfatter således udtalelser mv., som fremsættes offentligt eller – hvis det ikke er tilfældet – med forsæt til udbredelse i en videre kreds. Udtalelsen skal være rettet mod en gruppe af personer på grund af dens race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering. Udtalelsen skal endelig indebære, at den pågældende gruppe trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve mv.

Det er anført i den juridiske litteratur, at kerneområdet for bestemmelsen er udtalelser, der går ud på, at den pågældende gruppe generelt mangler værdi som mennesker, herunder ligestilling med dyr. Det samme gælder generaliserende påstande om grov kriminalitet, negative personlige egenskaber og umoralsk eller anstødelig levevis. Der kan herom bl.a. henvises til Vagn Greve mfl.: *Kommenteret Straffelov – speciel del* (9. udgave, 2008), s. 442, og Jørn Vestergaard (red.): *Strafferet – forbrydelser og andre strafbare forhold* (2009), s. 264.

Som det fremgår af bestemmelsens forarbejder gengivet ovenfor, forudsætter strafansvar for overtrædelse af straffelovens § 266 b, at der er tale om udtalelser af en vis grovhed, jf. også *Kommenteret Straffelov – speciel del*, s. 442.

Hvis der er tale om propagandavirksomhed, dvs. udøvelse af en vis systematisk, intensiv eller vedvarende virksomhed med henblik på at påvirke meningsdannelsen, gælder der efter bestemmelsens stk. 2 en skærpet strafferamme, således at der som udgangspunkt skal idømmes frihedsstraf.

3.2. Forholdet til ytringsfriheden

Som det fremgår af afsnit 3.1, ovenfor, er straffelovens § 266 b og forarbejderne til bestemmelsen udformet på en sådan måde, at hensynet til beskyttelsen af ytringsfriheden skal inddrages i forbindelse med vurderingen af, om en konkret ytring kan anses for omfattet af bestemmelsen.

Domstolene skal således ved vurderingen af, om en ytring må anses for omfattet af straffelovens § 266 b, foretage en afvejning mellem på den ene side hensynet til ytringsfriheden og på den anden side hensynet til beskyttelsen af persongrupper mod racisme mv. Det antages, at videnskabeligt fremsatte teorier og udtalelser, der er led i en saglig debat, er straffri, og at udtalelser i massemedier ikke pådrager journalisten strafansvar, når der er tale om saglig reportage. Det antages endvidere, at der gælder en særlig vidtgående ytringsfrihed for politikere om kontroversielle samfundsanliggender, men som det fremgår af dommene refereret nedenfor i afsnit 3.3.5., kan også denne grænse overskrides, således at der sker domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 266 b, jf. herved også Kommenteret Straffelov – speciel del, s. 442.

Straffelovens § 266 b skal endvidere fortolkes i lyset af artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som indeholder en beskyttelse af ytringsfriheden. Beskyttelsen er dog ikke absolut, idet der kan foretages indgreb i retten til ytringsfrihed, hvis betingelserne i artikel 10, stk. 2, er opfyldt, dvs. hvis et indgreb i ytringsfriheden er nødvendigt i et demokratisk samfund ud fra nærmere angivne formål.

Af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis vedrørende artikel 10 fremgår det, at politikeres ret til ytringsfrihed tillægges meget stor betydning. Domstolen har således udtalt, at mens retten til ytringsfrihed er vigtig for enhver, er den i særdeleshed vigtig for folkevalgte politikere, idet de repræsenterer deres vælgere, henleder opmærksomheden på vælgernes interesser og forsvare deres interesser. Indgreb i en valgt politikers ytringsfrihed vil derfor blive undergivet en meget intensiv prøvelse af Domstolen ved vurderingen af, om indgrebet er nødvendigt i et demokratisk samfund.

Der skal i den enkelte sag foretages en konkret proportionalitetsafvejning af, om et indgreb i ytringsfriheden kan anses for at være nødvendigt i et demokratisk samfund. Et indgreb kan f.eks. være begrundet i hensynet til at beskytte en gruppe af personer mod racediskriminerende udtalelser, og der skal i sådanne tilfælde foretages en afvejning af hensynet til ytringsfriheden over for hensynet til at beskytte grupper af personer mod sådanne racistiske ytringer mv.

Det anførte om forholdet til ytringsfriheden indebærer således ikke, at politikere ikke kan straffes for udtalelser omfattet af straffelovens § 266 b. Der foreligger således en række afgørelser fra bl.a. Højesteret, hvor danske politikere er blevet straffet for overtrædelse af straffelovens § 266 b. Der henvises til afsnit 3.3.5. nedenfor. Som det fremgår af disse afgørelser, har domstolene foretaget en konkret vurdering af, om udtalelsen er omfattet af straffelovens § 266 b, således som bestemmelsen skal fortolkes i lyset af artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Der kan om forholdet til artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention i øvrigt henvises til Peer Lorenzen mfl.: Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (2. udgave, 2003), s. 459-465, og Jon Fridrik Kjølbro: Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere (2005), s. 529-546 og s. 550-552.

3.3. Retspraksis

Med henblik på at illustrere retspraksis vedrørende straffelovens § 266 b er der i dette afsnit refereret en række domme vedrørende bestemmelsen.

Dommene er inddelt i grupper, hvor den første gruppe af domme omhandler udtalelser mv., der indebærer beskyldninger om kriminelle forhold (afsnit 3.3.1. og 3.3.2.). Den anden gruppe omfatter domme, hvor der har været spørgsmål om anvendelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, om propaganda-virksomhed (afsnit 3.3.3. og 3.3.4.).

Endelig omfatter den tredje gruppe et antal domme, hvor politikere eller personer, der er medlemmer af politiske foreninger, har været tiltalt (afsnit 3.3.5.).

3.3.1. Domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1

Dom nr. 1 - Københavns Byrets dom af 12. november 2001

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved på en offentlig gade over for en kvinde af irakisk afstamning at have råbt følgende: "Rejs hjem, hvor du kommer fra. Rejs hjem til Khomeini. Unge indvandrere voldtager og voldtager. Frit Europa". Der skete tillige domfældelse for overtrædelse af politivedtægten for støjende adfærd, da der var råbt meget højt. Straffen blev fastsat til 20 dagbøder á 100 kr.

Dom nr. 2 - Københavns Byrets dom af 30. januar 2003

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved med forsæt til udbredelse i en videre kreds over for en journalist at have udtalt: "Det er muhamedanernes foragt for europæerne, deres seen ned på danskerne og lyst til at gøre os til en islamisk stat ved at fornere sig som rotter og blive flest og tage magten. Det er det, der er faren." Retten bemærkede, "at den udtalelse, der er gengivet i tiltalen, indebærer en forhånelse af muhamedanere, idet retten finder det meget nedladende at sammenligne dem med rotter". Byretten lagde ved straffastsættelsen vægt på, at tiltalte tidligere var straffet for ligeartet kriminalitet, og i formildende retning på, at ytringen blev fremsat som led i en valgkamp, og at tiltalen kun omfattede én ytring. Straffen blev fastsat til 20 dagbøder á 150 kr.

Dom nr. 3 - Københavns Byrets dom af 4. december 2003

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved med forsæt til udbredelse i en videre kreds i et brev til fire navngivne medlemmer af vejnavnævnet i Københavns Kommune i protest mod, at Københavns Kommune havde planer om at opkalde en plads efter en person af jødisk herkomst, bl.a. at have skrevet: "De rager til sig alle vegne, men har aldrig gjort os noget godt. Man

lefler for denne internationale forbryderorganisation" og "Det er som en pest alle vegne, alt det jøderi". Straffen blev fastsat til 20 dagbøder á 150 kr.

Dom nr. 4 - Vestre Landsrets dom af 5. februar 2004, trykt i U 2004.1360 V

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved med forsæt til udbredelse i en videre kreds i et brev sendt til 44 medlemmer af Folketinget at have skrevet bl.a. følgende: "Så hvad med at I begyndte at synes bedst om jeres eget folk i stedet for at være så forlibt i disse samfundsnedbrydende, halv- og helkriminelle, potentielle samfundsnassere og tillidsmisbrugende, psykopatliggende "vantro-bekæmpere" – det ville klæde jer!" Byretten fandt, at udtalelsen var forhånende og nedværdigende, og bemærkede endvidere, at gerningsindholdet i straffelovens § 266 b skal fastlægges under hensyn til ytringsfriheden, men at en debat om tiltaltes politiske mål ikke afskæres ved en kriminalisering af den overnævnte udtalelse. Landsretten lagde efter bevisførelsen til grund, at udtalelserne vedrørte flygtninge og indvandrere bosat i Danmark og stadfæstede dommen. Straffen blev fastsat til 10 dagbøder á 400 kr.

Dom nr. 5 - Retten i Randers dom af 7. august 2006

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved offentligt med forsæt til udbredelse i en videre kreds på en hjemmeside tilhørende Kristeligt Dagblad at have indrykket en række debatindlæg. Debatindlæggene indeholdt bl.a. følgende: "Naturligvis kan man ikke forhandle med islamisterne med andet sprog end det varme blys sprog. Og vi bør da heller ikke forsøge på det.", "Jeg har ofte nok sammenlignet nynazismen og islam. De er to stykker ud af samme rådne planke.", "(...) islam er den mest hadefulde og krigsliderlige af de store religioner.", samt "Jamen... transjordanerne kan da bare spytte i næverne og opdyrke jorden, som israelerne har gjort. I stedet for at koncentrere produktionsbestrebelse om børneproduktion, selvmordsbombefolk og vanvittige hadekampagner (...)". Retten fandt, at debatindlæggene, som var fremsat med forsæt til udbredelse i en videre kreds, indeholdt en så grov forhånelse og nedværdigelse af den personkreds, der bekender sig til islam, at straffelovens § 266 b, stk. 1, var overtrådt. Straffen blev fastsat til 15 dagbøder á 400 kr.

Dom nr. 6 - Retten i Hillerøds dom af 6. december 2006

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved offentligt med forsæt til udbredelse i en videre kreds at have indrykket et læserbrev i en lokal amtsavis. Under overskriften "Integration eller internering?" indeholdt læserbrevet bl.a. følgende: "Fjendens eneste fællesnævner er deres trosretning – islam. Det er derfor påfaldende liberalt af myndighederne (...), at have løstgående muslimer alle vegne", "Skal vi vælge mellem at få vore kære blæst til himmels eller at isolere og uskadeliggøre en flok muslimer, kommer statsministeren til at interessere sig for andet end at få indvandrere i arbejde", og "Til gengæld er det åbenbart ikke politisk korrekt at nævne noget så banalt som danskernes menneskerettigheder – eksempelvis vores ret til at kunne leve og bo trygt her i landet. Det kan vi ikke, så længe potentielle masse mordere kan komme og gå som de lyster." Retten fandt, at læserbrevet indeholdt en så grov og forhånende nedværdigelse af den personkreds, der bekender sig til islam, at straffelovens § 266 b, stk. 1, var overtrådt. Straffen blev fastsat til 10 dagbøder á 500 kr.

Dom nr. 7 - Østre Landsrets dom af 22. april 2009

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved på sin blog på internettet offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds, at have fremsat udtalelser, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, idet tiltalte bl.a. havde skrevet: "...så tag dog hjem...I fucking perkere...skrid for helvede ud af vores by og vores land...Jeg hader jer...først de autonome...og nu indvandrerne...selvfølgelig skal de overvåges. De er farlige, og de har farlige opgør med hinanden. Opgør i det offentlige rum, der omfatter skydevåben..." og "Jeg møder et fåtal, der er fornuftige...men snakker vi 13-25 år...glem det...forældrene skulle smides på porten...eller sendes ad helvede til...Indvandrerne...er utilpassede...og belønnes med overlevelsesture til Sverige...og hvad får vi så til gengæld...en flok, faktisk ret mange, små røvhuller, der stadig er lige kriminelle...". Byretten fandt, at udtalelserne på tiltaltes blog, i den sammenhæng de fremkom, indeholdt nedsættende og forhånende udtalelser mod en gruppe af personer omfattet af straffelovens § 266 b. Retten fandt endvidere, at tiltalte – selv om hun ikke måtte have haft til hensigt, at udtalelserne skulle læses af andre end 5-6 venner – i hvert fald måtte have anset det for overvejende sandsynligt, at udtalelserne ville blive læst af en større personkreds. Landsretten stadfæstede dommen af de grunde, som var anført af byretten. Straffen blev fastsat til 10 dagbøder á 400 kr.

3.3.2. Frifindelse for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1

Dom nr. 8 - Vestre Landsrets dom af 9. oktober 2001, trykt i Tfk 2002.17 V

Tiltalte blev frifundet for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved i en husstandsomdelt ugeavis at have indrykket en annonce med bl.a. følgende ordlyd: "Er du også bange for fremtiden med al den kriminalitet og voldtægt, indvandrere og ikke mindst muslimer har påført Danmark? Fremskridtspartiet er et af de partier, der vil bekæmpe denne grusomme vold og kriminalitet". Byretten udtalte, at annonceteksten, som den er sammensat, er en forhånelse og nedværdigelse af den pågældende gruppe af personer i relation til race, hudfarve, etnisk oprindelse og tro, da teksten i sin sammenhæng ikke kan opfattes anderledes, end at der sættes lighedstegn mellem muslimer, grov vold og voldtægt. Henset til beskyldningens grovhed fandtes teksten ud fra en proportionalitetsbetragtning ikke at falde inden for ytringsfrihedens grænser. Der skete frifindelse i landsretten, idet fire voterende udtalte, at meddelelsen ganske vist kan forstås sådan, at den indeholder en – utilbørlig – udtalelse om en sammenhæng mellem den muslimske tro og grov kriminalitet. Meddelelsen, hvorved der søges opstillere til et politisk parti, var imidlertid formuleret som en opfordring til at støtte bekæmpelsen af kriminalitet. Efter en helhedsvurdering fandtes meddelelsen på denne baggrund ikke at indeholde sådanne forhånende eller nedværdigende udtalelser, at den udgjorde en overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1. To voterende stemte af de grunde, der var anført af byretten, for at stadfæste dommen.

3.3.3. Domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, om propagandavirksomhed

Dom nr. 9 - Østre Landsrets dom af 11. marts 2003

Overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, ved i tre tilfælde offentligt i fjernsynet og i radioen at have udtalt: "Altså – loven vil gå ud på, at de vil få tre måneder til at rejse ud, og hvis de ikke er rejst ud, så skal de indfanges og placeres i lejre, som vi havde flygtninge i sin tid. Og så udby-

des i licitation til dem, der vil betale mest for dem. De får dem. Så længe de altså modsætter sig dansk lovs regel om, at vi ikke vil have folk fra muhamedanerlande i Danmark." og "For det første er det ikke nogen religion – det er en verdensødelæggerbevægelse, og det har intet med religion at gøre." Byretten bemærkede, at udtalelserne, der var fremsat i TV-interviews, ikke sås at være fremsat som led i en saglig debat om muhamedanismens ideologiske grundlag eller hvilede på et videnskabeligt grundlag. Byretten fandt ikke, at hensynet til ytringsfriheden kunne retfærdiggøre de fremsatte udtalelser. Med hensyn til om udtalelserne havde karakter af propagandavirksomhed, fandt byretten, at det måtte tillægges betydning, at tiltalte ikke havde været medbestemmende med hensyn til, hvilke emner der skulle drøftes. Tiltalte havde besvaret stillede spørgsmål, og udtalelserne fandtes derfor ikke at have haft karakter af propagandavirksomhed. Landsretten fandt derimod tiltalte skyldig i overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, og bemærkede, at tiltalte havde udtalt sig i medier, som indebærer en større udbredelse, om emner, som han havde udtalt sig om gennem en lang årække. Herudover bemærkede landsretten, at det er uden betydning for vurderingen af strafbarheden efter straffelovens § 266 b, hvorledes islam bogstaveligt kan forstås, eller hvilke samfundsmæssige konsekvenser en virkeliggørelse af fundamentalistiske muslimers program har afstedkommet. Straffen blev fastsat til 20 dage (fællesstraf med hensyn til en tidligere betinget straf på fængsel i 7 dage), som der under hensyn til udtalelsernes grovhed og til den tidligere straf for en lovovertrædelse af tilsvarende karakter ikke var grundlag for at gøre betinget.

Dom nr. 10 - Østre Landsrets dom af 14. marts 2003, trykt i U 2003.1428 Ø

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, til dels jf. § 23 om medvirken, ved med forsæt til udbredelse i en videre kreds og med henblik på at påvirke meningsdannelsen dels via internettet, dels offentligt at have omdelt løbesedler med bl.a. følgende indhold: "Og drøb dem, hvor end I finder dem, og fordriv dem, hvorfra de fordrev jer. Jøderne er et bagvaskende folk, og de er et folk, der forråder og bryder aftaler og pagter, og de opdiger løgne og fordrejer ord fra deres rette sammenhæng...og Allah har forbudt os at tage dem til loyale venner." Byretten bemærkede, at udtalelserne efter deres grovhed og form ikke kunne legitimeres under påberåbelse af en videnskabelig eller saglig debat. Det er ikke i sig selv strafbart, at der som led i deltagelse i en offentlig debat argumenteres for synspunkter til støtte for Hizb-ut-Tahrirs holdning til begivenheder i Mellemøsten, herunder med anvisning af skriftsteder i koranen. Imidlertid kan henvisninger til koranen i den givne form og sammenhæng samt ønsker om at støtte foreningens synspunkter ikke legitimere trusler eller forhånelser og nedværdigelser i den grove form, som de pådømte bemærkninger er udtryk for. En offentlig debat om Hizb-ut-Tahrirs mål og holdninger afskæres ikke af en kriminalisering af sådanne udtalelser. Hensynet til ytringsfriheden kan derfor ikke begrunde straffrihed angående de pådømte udtalelser. Landsretten stadfæstede dommen. Straffen blev fastsat til fængsel i 60 dage betinget.

Østre Landsrets dom af 9. maj 2003, trykt i U 2003.1947 Ø (refereres nedenfor i afsnit 3.3.5.)

Højesterets dom af 3. december 2003, trykt i U 2004.734 H (refereres nedenfor i afsnit 3.3.5.)

Dom nr. 11 - Østre Landsrets dom af 30. september 2004

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, ved under et offentligt annonceret debatmøde og i et fjernsynsprogram bl.a. at have udtalt følgende: "Islam er en verdens-

ødelæggerbevægelse som intet har at gøre med at være nogen som helst religion" og "... og der har jeg i øjeblikket 400.000 muhamedanere i landet og med disse femtekolonnefolk, der fodrer vi med sneisevis af milliarder kroner af skatteydernes penge hvert år på, at vi selv opdrætter vores bødler...". Byretten fandt, at gemingsindholdet i straffelovens § 266 b, stk. 1, var realiseret. Under hensyn til, at udtalelserne var fremsat i medier og vedrørte et emne, som tiltalte havde udtalt sig om gennem en lang årrække, fandt byretten, at udtalelserne var fremsat som led i en virksomhed af en vis systematisk og vedvarende karakter og med henblik på at påvirke meningsdannelsen. Byretten fastsatte straffen til 28 dages fængsel. Landsretten stadfæstede byrettens dom om, at der var tale om propagandavirksomhed. Endvidere udtalte landsretten, at udtalelserne var fremsat efter, at tiltalte tidligere var straffet, og at vægtige grunde talte for ubetinget straf, men under hensyn til tiltaltes alder og helbred og til, at udtalelserne var fremsat for over tre år siden, blev straffen på 30 dage gjort betinget.

Dom nr. 12 - Østre Landsrets dom af 27. juni 2006

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, ved som redaktør og studievært på en radiostation i radioudsendelser at have fremsat generaliserende udsagn om, at muslimer er terrorister og udgør en latent trussel mod vesteuropæernes liv og sikkerhed, samt at have udtalt, at "der er kun to muligheder at reagere på, hvis man skal forhindre denne bombeterror. Enten at fordrive alle fremmede muhamedanere fra Vesteuropa, så de ikke kan komme til at lægge bomber, eller at udrydde de fanatiske muhamedanere. Det vil sige, at slå en betydelig del af dem ihjel" og "...hvis vi intet gør, så fortsætter den muhamedanske terror". Forholdet fandtes omfattet af § 266 b, stk. 2, idet udtalelserne var fremsat under en radioudsendelse og vedrørte et emne, som tiltalte tidligere offentligt havde udtalt sig om, og idet formålet måtte anses at være at påvirke meningsdannelsen. Ved strafudmålingen på betinget fængsel i 20 dage lagde retten i skærpende retning vægt på, at tiltalte tidligere var straffet for ligeartet kriminalitet, men fandt det upåkrævet, at straffen fuldbyrdes, idet den tidligere dom vedrørte et forhold begået i 1999. Landsretten stadfæstede dommen.

Dom nr. 13 - Østre Landsrets dom af 28. februar 2007

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, ved offentligt med fortsæt til udbredelse i en videre kreds via internettet at have udsendt en løbeseddel fra en religiøs forenings hjemmeside. Løbesedlen indeholdt bl.a. følgende udtalelser: "Muslimerne, især i Jordan, er pålagt at nedslå denne alliance mellem regenterne og jøderne, men ved at bekæmpe og dræbe dem... Der er ingen fred mellem os og de jøder, der voldeligt besætter vores jord, men snarere kamp og drab indtil vi renser vores jord fra deres urenhed; Allah (swt) siger: "Og dræb dem, hvorend I finder dem og driv dem ud fra det sted, de fordrev jer." Såvel byretten som landsretten fandt, at løbesedlen indeholdt en opfordring til kamp mod og drab på personer med jødisk baggrund, og at denne opfordring indebar en sådan trussel, at straffelovens § 266 b, stk. 1, var overtrådt. Henset til, at løbesedlen var gjort tilgængelig på internettet og fremtrådte som udsendt af en organisation, var der endvidere tale om propagandavirksomhed, hvorfor forholdet tillige fandtes omfattet af straffelovens § 266 b, stk. 2. Den dømte var tidligere straffet for et tilsvarende forhold af overtrædelse af straffelovens § 266 b, og straffen blev fastsat til fængsel i 60 dage.

Dom nr. 14 - Østre Landsrets dom af 11. januar 2010

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, ved i august 2006 i en radioudsendelse, som blev lagt ud på netradioen med henblik på udbredelse til en videre kreds og i en form, der havde karakter af propagandavirksomhed, bl.a. at have udtalt: "evakueringen af Libanon blev den første evakuering af danskere, hvor ingen danskere deltog. Der var kun fremmede. Den såkaldte evakuering af danskere fra Libanon har kastet et ubarmhjertigt lys over det forhold, at vort land er forvandlet til den tredje verdens affaldsplads", "Nu påstår alle disse elendige fremmede altså, at de er danskere. At fremmed blod flyder i deres årer, og at de derfor ikke ser ud som danskere, at de ikke taler som danskere, at de er hedninge og djævletilbedere...", "Vi ønsker ikke noget bastard-samfund, hvor tilfældige fremmede kalder sig danskere, skønt enhver kan se, at de netop ikke er danskere", "Danmark skal ikke være affaldsplads for fremmede med problemer", og "...når fremmede begynder deres terrorvirksomhed i Danmark. Når den muhamedanske terror først begynder i Danmark...". Byretten fandt tiltalte skyldig i straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, og anførte bl.a., at det måtte have stået tiltalte klart, at han ved at fremsætte de pågældende udtalelser, der ikke kunne legitimeres under påberøbelse af saglig debat, overskred grænserne for ytringsfriheden. Da udtalelserne var fremsat i en udsendelse på netradio og således indebar en større udbredelse og vedrørte indvandrere i Danmark, som tiltalte tidligere var dømt for at have udtalt sig offentligt om på forhånende og nedværdigende måde, fandt byretten, at formålet med udtalelserne havde været at påvirke meningsdannelsen, hvorfor forholdet var omfattet af straffelovens § 266 b, stk. 2, om propagandavirksomhed. Tiltalte var tidligere straffet i februar 2003 og juni 2006 for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1. Straffen blev fastsat til 30 dages fængsel, der var en fællesstraf med en dom fra 2006 på 14 dages betinget fængsel. Landsretten stadfæstede byrettens dom. Landsretten fandt, at fællesstraffen efter omstændighederne, herunder den lange sagsbehandlingstid, var passende udmålt, og at der ikke var grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget.

3.3.4. Frifindelse for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, om propagandavirksomhed

Dom nr. 15 - Retten i Hillerøds dom af 15. juni 2000

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved på en hjemmeside bl.a. at have skrevet: "...Oversvømmes vi af fremmede, der mener, at de har lige så stor ret til at være her som os. Vi må alle gribe til våben og væрге hvad der er vort, inden der er nogen der tager det fra os.....Nu var det i de sidste eksempler jugoslavere det drejede sig om. Jeg ved godt, at det er et krigshærgt land dernede, og det rager mig akkurat lige så meget, som hvis en eller anden begyndte at henrette dem vi har herhjemme fra en ende af". Retten fandt, at udtalelserne, der var tilgængelige på internettet på en hjemmeside, hvortil der er almindelig adgang, indeholdt en grov trussel, forhånelse og nedværdigelse af jugoslavere samt de grupper, som tiltalte på hjemmesiden benævnte fremmede, og dømte for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1. Retten fandt derimod ikke, at udtalelserne, der havde ligget på hjemmesiden i ca. 8 uger, indgik i en sådan systematisk, intens og vedvarende bestræbelse på at påvirke meningsdannelsen, at straffelovens § 266 b, stk. 2, kunne finde anvendelse. Straffen blev fastsat til 10 dagbøder á 200 kr.

Højesterets dom af 23. august 2000, trykt i U 2000.2234 H (refereres nedenfor i afsnit 3.3.5.)

Dom nr. 16 - Retten i Randers dom af 2. oktober 2002

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved med forsæt til udbredelse i en videre kreds fem gange på syv dage at have indrykket debatindlæg på et politisk partis hjemmeside med bl.a. følgende ordlyd: "Jeg har ikke hidtil hadet muslimer. Det gør jeg nu. De svin fortjener ikke at leve. Jeg vil støtte opfordringer til, at hele den vestlige verden går i krig mod samtlige muslimske stater i Mellemøsten – og udrydder hver eneste muslim." Retten fandt, at udtalelserne, idet de var fremsat på et politisk partis hjemmeside, var fremsat med forsæt til udbredelse i en videre kreds. Retten fandt det ikke godtgjort, at fremsættelsen af udtalelserne havde karakter af propagandavirksomhed efter straffelovens § 266 b, stk. 2. Straffen blev fastsat til 10 dagbøder á 400 kr.

Dom nr. 17 - Retten i Sorø dom af 18. juni 2003

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved på sin hjemmeside på internettet under overskriften "Til fremme for det ariske samfund" bl.a. at have skrevet: "En del nazister og ariske personer fornægter jødeudryddelsen, dette gør jeg ikke! Jeg mener bare, at man må sætte tingene i perspektiv, hvem var jøderne dengang og hvordan fungerede de i samfundet? Tænker folk over disse ting, når de fordømmer aflivningen af disse undermennesker? Hvis man kigger på den tyske befolkning dengang kontra i dag, ville alle ønske, at Hitler havde taget muslimerne med dengang, men det nåede han desværre ikke...". Ved strafudmålingen lagde retten vægt på, at udtalelserne var lagt på internettet. Under hensyn til, at der var tale om en privat hjemmeside, at tiltalte ikke havde foretaget foranstaltninger med henblik på, at et stort antal personer skulle besøge hjemmesiden eller blev gjort opmærksom på denne, og at tiltalte efter det oplyste ikke havde foretaget sig noget for at udbrede sine synspunkter, skønnedes forholdet ikke at have karakter af propagandavirksomhed, jf. § 266 b, stk. 2. Straffen blev fastsat til 40 dagbøder á 200 kr.

3.3.5. Sager mod folketingsmedlemmer, medlemmer af politiske partier og lignende

Dom nr. 18 - Højesterets dom af 23. august 2000, trykt i U 2000.2234 H

Tiltalte, der var stifter af et politisk parti og i flere perioder havde været medlem af Folketinget, fremkom under en direkte tv-udsendelse, hvorunder der var mulighed for at ringe og stille spørgsmål til deltagerne, med flere udtalelser, herunder "...man har slet ikke fortalt, hvad muhamedanismen er for en verdensforbrydelse" og "...om hvem enhver, der har studeret muhamedanismen, ved, at de kun er her for at indsmigre sig, indtil de er stærke nok til at henrette os. De skal ud, for det er i den grad en fare, at f.eks. hende der ringede, hendes børnebørn ville ganske givet blive dræbt af muhamedanerne, hvis vi ikke udrydder muhamedanerne i Danmark." Højesteret fandt, at udtalelserne udgjorde en overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1. Af Højesterets præmisser fremgår følgende:

"Tiltaltes udtalelser under tv-udsendelsen indeholdt det klare budskab, at alle her i landet boende muslimer, der stammer fra en vis kreds af lande, vil kastrere og dræbe Danmarks øvrige befolkning, så snart de bliver mange nok til at gennemføre en sådan udryddelsesproces, og at de derfor tilhører en gruppe af verdensforbrydere. Tiltalte lagde hermed en befolkningsgruppe for had på grund af deres tro og oprindelse. Tiltaltes udtalelser er således groft forhånende og nedværdigende over for denne befolkningsgruppe. De kan ikke legitimeres under påberåbelse af videnskabelighed eller saglig debat, og det er uden betydning for en bedømmelse af strafbarheden

efter straffelovens § 266 b, stk. 1, hvorledes islam bogstaveligt skal forstås, eller hvilke samfundsmæssige konsekvenser en virkeliggørelse af fundamentalistiske muslimers program har afstedkommet.

Gerningsindholdet i § 266 b skal fastlægges under hensyn til ytringsfriheden. Ytringsfriheden er grundlæggende for et demokratisk samfund, idet tolerance over for andres meninger er en nødvendig forudsætning for den frie debat. Ytringsfriheden skal imidlertid udøves med fornøden respekt for andre menneskerettigheder, herunder retten til beskyttelse mod trosdiskriminerende forhånelser og nedværdigelse.

Tiltalte har som politiker taget aktiv del i den politiske debat som led i sit arbejde for en restriktiv udlændingepolitik vendt mod muslimer. Det kan ikke i sig selv anses for strafbart i en sådan debat at argumentere med en henvisning til islams skriftsteder eller til samfundsmæssige konsekvenser af fundamentalistiske muslimers program. Sådanne henvisninger kan imidlertid ikke retfærdiggøre en forhånelser og nedværdigelse som den, tiltaltes udtalelser er udtryk for. En debat om tiltaltes politiske mål afskæres ikke ved en kriminalisering af sådanne udtalelser. Hensynet til den særligt vidtgående ytringsfrihed for politikere om kontroversielle samfundsanliggender kan derfor ikke begrunde straffrihed for tiltalte.

På denne baggrund tiltræder Højesteret, at tiltalte har realiseret gerningsindholdet i straffelovens § 266 b, stk. 1, således som denne bestemmelse skal forstås i lyset af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 og artikel 17."

Tiltalte blev både i byretten og landsretten tillige dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, men Højesteret frifandt tiltalte for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, allerede fordi anklageskriftet med hensyn til denne del af tiltalen ikke opfyldte kravene i retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 3, om anklageskriftets udformning. Højesteret fastsatte straffen til betinget fængsel i 7 dage

Dom nr. 19 - Retten i Odenses dom af 25. januar 2002

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved som næstformand i et politisk parti med forsæt til udbredelse i en videre kreds at have sendt en tekst til en række dagblade og nyhedsbureauer under overskriften: "Nej til flere muhamedaner-voldtægter". Teksten indeholdt bl.a. følgende: "...vore fremmede medborgeres kulturberigelse..., der finder sted i form af mishagsytringer og voldtægter mod os danske kvinder, som vi udsættes for dagligt", "Muhamedanerne skal bag pigtråd" og "Militæret ind mod muhamedanerne". Retten fandt, at tiltalte ved disse udtalelser havde lagt muslimer bosat i Danmark for had ved generelt at sammenkæde denne religiøse gruppe med grov kriminalitet bl.a. i form af voldtægt, og at tiltalte måtte have indset, at der herved skete en nedværdigelse og forhånelser af denne gruppe. Straffen blev fastsat til 20 dagbøder á 200 kr.

Dom nr. 20 - Østre Landsrets dom af 9. maj 2003, trykt i U 2003.1947 Ø

Fire tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, ved at have indrykket en annonce i et blad og at have gjort samme annonce tilgængelig på en hjemmeside på internettet. Annoncen havde følgende tekst: "Massevoldtægter, Grov vold, Utryghed, Tvangsægteskaber, Kvindeundertrykkelse, Bandekriminalitet. Det er, hvad et multietnisk samfund tilbyder os". Teksten var ledsaget af et billede af tre unge lyshårede piger med underteksten "Danmark i dag" samt et billede af tre hætteklædte, blodplettede mænd, som fremviser koranen, med underteksten "Danmark om 10 år". Herudover blev fremstillet 1.000 plakater med samme indhold som annoncen med henblik på op-hængning på offentlige steder. Byretten udtalte, at en meddelelse, der i sin essens beskylder alle, der tror på koranen, for massevoldtægter, grov vold, utryghed, tvangsægteskaber, kvindeundertrykkelse samt bandekriminalitet, ikke kan legitimeres under påberøbelser af statistik eller debat i massemedierne. En debat om de tiltaltes politiske mål afskæres ikke ved en kriminalisering af sådanne meddelel-

ser som indeholdt i annoncen og plakaten. Hensynet til den særligt vidtgående ytringsfrihed for politikere om kontroversielle samfundsanliggender kan derfor ikke begrunde straffrihed for de tiltalte. Byretten fandt dog efter en helhedsvurdering ikke, at der havde fundet en systematisk, intensiv eller vedvarende påvirkning af meningsdannelsen sted og frifandt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2. Landsretten dømte (med dissens 5-1) for overtrædelse af stk. 2 med den begrundelse, at alle tiltalte var medlemmer af en politisk organisation og fremstillede annoncen og plakaterne som led i udbredelsen af deres politiske holdninger. En voterende fandt med henvisning til byrettens begrundelse, at der ikke var tale om propagandavirksomhed. Straffen blev for alle fire tiltalte fastsat til betinget fængsel i 14 dage.

Dom nr. 21 - Vestre Landsrets dom af 19. august 2003, trykt i U 2003.2435 V

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved med forsæt til udbredelse i en videre kreds på et politisk partis landsmøde, hvor der var journalister til stede, at have udtalt følgende: "Islam er ikke en religion i traditionel forstand. Det er en terrororganisation, som prøver at opnå verdensherredømmet ved vold." Byretten frifandt på trods af, at den fandt, at udtalelsen var krænkende i sin generelle og forenkende form, idet udtalelsen måtte fortolkes og af andre forstås på baggrund af terrorhandlingen i USA den 11. september 2001, og at der netop i den politiske argumentation traditionelt er ganske vide grænser for anvendelsen af forenkede påstande. Landsretten fandt, at udtalelsen på trods af, at den blev fremsat spontant og under indtryk af begivenhederne den 11. september 2001, ikke kunne anses for straffri, og bemærkede, at disse forhold imidlertid kunne tages i betragtning ved vurderingen af strafværdigheden. Straffen blev fastsat til 10 dagbøder á 500 kr.

Dom nr. 22 - Retten i Grindsteds dom af 26. november 2003

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved på et politisk partis landsmøde med forsæt til udbredelse i en videre kreds at have udtalt: "Det kan ske hvad dag, det skal være, at alle muslimer beslutter sig til at smide molotov-cocktails ind i alle de nærmeste hjem samt køre i alle deres dyre biler til flest nye andre hjem og smide molotov-cocktails ind. De kan halvere Danmarks befolkning eller mere end det på meget kort tid, hvis de vil gøre som deres trosfæller gjorde her med World Trade Center." Herudover udtalte tiltalte under et interview: "Den eneste forskel på muhammedanerne og rotter er, at rotter ikke får socialhjælp." Retten fandt, at udtalelserne, uanset de var fremsat under en politisk debat på et landsmøde, overskred grænserne for ytringsfriheden og var en grov forhånelse og nedværdigelse af muslimer og derfor omfattet af straffelovens § 266 b, stk. 1. Straffen blev fastsat til 20 dagbøder á 200 kr.

Dom nr. 23 - Højesterets dom af 3. december 2003, trykt i U 2004.734 H

I forbindelse med et valg, hvor tiltalte var Fremskridtspartiets spidskandidat til Københavns Borgerrepræsentation og kandidat til Folketinget, havde han oprettet en hjemmeside på internettet, (www.muhammedanerfrit.dk), hvor han fremsatte generaliserende udsagn om, at muslimer i Danmark begår grove strafbare handlinger og dermed udgør en trussel mod danskernes liv og sikkerhed. De skal derfor "indfanges", opsamles i "koncentrationslejre", så de er "afskåret fra at kunne skade danskerne", og "i lejrene skal deres levestandard gradvist nedsættes, indtil de kan udsendes." Hjemmesiden var åben fra midten af september 2001 til den 21. november 2001, dagen efter folketingsvalget.

Højesteret tiltrådte, at tiltalte var skyldig i overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jf. stk. 1, og udtalte i den forbindelse bl.a. følgende:

”Artiklen på tiltaltes hjemmeside indeholder et generaliserende udsagn om, at muslimer i Danmark begår grove strafbare handlinger og dermed udgør en trussel mod danskernes liv og sikkerhed. De skal derfor ”indfanges” og opsamles i ”koncentrationslejre”, således at de er ”afskåret fra at kunne skade danskerne”. I lejrene skal deres levestandard gradvist nedsættes, indtil de kan udsendes. Højesteret finder, at disse udtalelser er forhånende og nedværdigende over for den befolkningsgruppe, som udtalelserne vedrører. Som anført af landsretten kan hensynet til den særligt vidtgående ytringsfrihed for politikere om samfundsanliggender ikke medføre, at udtalelserne ikke er strafbare. Højesteret tiltræder derfor, at tiltalte er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, således som denne bestemmelse må forstås i lyset af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 og 17.”

Da tiltaltes udtalelser som led i hans valgkamp var fremsat i et elektronisk medie, hvor alle, der i løbet af perioden på 2½ måned søgte oplysninger om tiltaltes politiske virke, ville blive gjort bekendt med dem, og da navnet på hjemmesiden var egnet til at tiltrække offentlighedens opmærksomhed, havde forholdet karakter af propagandavirksomhed, jf. stk. 2. Højesteret fastsatte straffen til betinget fængsel i 20 dage.

Dom nr. 24 - Østre Landsrets dom af 26. juni 2007

Tiltalte blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, ved med forsæt til udbredelse til en videre kreds at have fremsat udtalelser, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse eller tro, idet tiltalte, der var kandidat for partiet ”Frit Danmark”, til en journalist ved Fyns Stiftstidende til brug for en artikel om partiet, der blev offentliggjort i avisen, udtalte: ”Når vi taler om fremmede, så er det jo især muslimer, vi taler om. Hvis vi for eksempel ser på Vollsmose, så er det jo især muslimerne, der laver vold, kriminalitet og begår voldtægt”. Endvidere bl.a. dømt for grov vold efter straffelovens § 245, stk. 1. Byretten frifandt tiltalte for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, idet det ikke fandtes bevist, at tiltalte havde udtalt sig i de citerede generelle vendinger. Landsretten fandt under hensyn til tiltaltes forklaring for landsretten sammenholdt med journalistens forklaring tiltalte skyldig i overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1. Straffen blev fastsat til fængsel i 1 år.

4. Indstilling om tiltalespørgsmålet

Som det fremgår af afsnit 2 ovenfor, må det efter Rigsadvokatens opfattelse kunne lægges til grund, at det er Jesper Langballe, der har forfattet det ovenfor nævnte debatindlæg, og at han har fremsendt det til det landsdækkende dagblad Berlingske Tidende med henblik på offentliggørelse i avisen, hvilket skete den 23. januar 2010.

Det er rigsadvokatens opfattelse, at Jesper Langballe herved ”offentlig eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds” har fremsat de udtalelser, som er anført i debatindlægget, og at denne del af gerningsindholdet i straffelovens § 266 b, stk. 1, således er opfyldt. Der kan i den forbindelse henvises til følgende domme fra afsnit 3.3., der vedrører en lignende form for udbredelse: Dom nr. 5, nr. 6, nr. 7, nr. 15, nr. 16, nr. 17 og nr. 20.

Det er endvidere rigsadvokatens opfattelse, at udtalelsen

”Selvfølgelig skulle Lars Hedegaard ikke have sagt, at der er muslimske fædre, der voldtager deres døtre, når sandheden i stedet synes at være, at de nøjes med at slå døtrene ihjel (de så kaldte æresdrab) – og i øvrigt vender det blinde øje til onklers voldtægt”

må anses for at udgøre en forhånelse eller nedværdigelse af en gruppe af personer på grund af deres race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse eller tro.

Det bemærkes, at Jesper Langballe som nævnt under pkt. 2 ovenfor har henvist til, at udtalelsen om, at ”de nøjes med at slå døtrene ihjel”, refererer til det, der tidligere i sætningen er anført vedrørende Lars Hedegaards udsagn om, at ”der er” muslimske fædre, der voldtager deres døtre. Rigsadvokaturen forstår Jesper Langballes synspunkt således, at han herefter ikke kan siges at have udtalt sig generelt om muslimske fædre, men kun om en del af disse.

Hertil skal rigsadvokaturen anføre, at det omhandlede udsagn fra Lars Hedegaard – som er fremkommet i et videointerview på blogsitet Snaphanen – i sin helhed lyder således:

”But they rape their own children. I mean you hear that all the time that girls in muslim families are raped by their uncles or their cousins or their father” (*oversat*: Men de voldtager deres egne børn. Jeg mener, man hører det hele tiden, at piger i muslimske familier bliver voldtaget af deres onkler eller deres fætre eller deres far).

Det udsagn fra Lars Hedegaard, som Jesper Langballe refererer til, er således af generel karakter, og Jesper Langballes synspunkt knytter derfor alene an til hans egen – ikke nøjagtige – gengivelse af Lars Hedegaards udsagn. Hertil kommer, at den samlede sætning – herunder udtrykket ”de” – ikke synes at kunne give mening, medmindre den forstås således, at der helt generelt sigtes til muslimske fædre. Tilsvarende synes der at være tale om en helt generel påstand vedrørende ”[muslimske] onklers voldtægt”.

Den ovennævnte udtalelse i debatindlægget må således efter rigsadvokatens opfattelse anses for et generaliserende udsagn om, at mandlige muslimer begår grove strafbare handlinger, og udtalelsen må derfor anses for forhånende og nedværdigende over for mandlige muslimer.

Rigsadvokaturen skal i den forbindelse henvise til det, der er anført ovenfor i afsnit 3.1. om anvendelsesområdet for straffelovens § 266 b, stk. 1, samt den retspraksis, som er refereret i afsnit 3.3. Der kan om generaliserende påstande om grov kriminalitet eksempelvis henvises til følgende domme: Dom nr. 1, nr. 3, nr. 4, nr. 6, nr. 7, nr. 18, nr. 19, nr. 20, nr. 23 og nr. 24.

Som det fremgår af afsnit 3.2. ovenfor, antages der at gælde en særligt vidtgående ytringsfrihed for politikere om kontroversielle samfundsanliggender. Efter Rigsadvokatens opfattelse kan hensynet til denne særlige ytringsfrihed for politikere imidlertid i den foreliggende sag ikke føre til, at udtalelsen kan anses for straffri. Rigsadvokaten har herved navnlig lagt vægt på udtalelsens grovhed i form af

generaliserende udsagn om særdeles grov kriminalitet, at der ikke er tale om en mere eller mindre spontan (mundtlig) udtalelse, men om et skriftligt indlæg, der sendes til et dagblad med henblik på offentliggørelse, og at straf for de ovennævnte udtalelser i debatindlægget ikke ses at afskære eller hindre debat om Jesper Langballes politiske synspunkter. Der henvises i den forbindelse bl.a. til højesteretsdommene refereret i afsnit 3.3. ovenfor som dom nr. 18 og nr. 23.

Rigsadvokaturen har overvejet, om der er grundlag for at rejse tiltale for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, om propagandavirksomhed. Efter rigsadvokatens opfattelse kan der på det foreliggende grundlag efter en samlet vurdering ikke antages at være tale om en sådan systematisk, intensiv eller vedvarende virksomhed, at der er tale om propagandavirksomhed. Rigsadvokaturen har herved bl.a. lagt vægt på, at Jesper Langballe ikke tidligere er straffet for lignende forhold, at der i debatindlægget alene er tale om en enkelt udtalelse, der må anses for omfattet af straffelovens § 266 b, at debatindlægget fremkommer i forbindelse med den debat, der fulgte efter en anden persons (Lars Hedegaards) udtalelse i et videointerview, og at debatindlægget ikke fremtræder som udtryk for et politisk partis eller en politisk organisations synspunkter eller formidles via en sådan politisk organisation. Rigsadvokaturen kan i den forbindelse også henvise til dom nr. 15 og nr. 16 refereret ovenfor i afsnit 3.3.

For så vidt angår strafpåstanden under sagen kan det oplyses, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, i et førstegangstilfælde efter retspraksis normalt udmåles til en bøde. Bødestørrelsen fastsættes bl.a. under hensyn til grovheden af den strafbare udtalelse og under hensyn til omfanget af den udbredelse, der er sket.

I den foreliggende sag vil anklagemyndigheden i givet fald nedlægge påstand om en bøde på 5.000 kr. (udmålt i dagbøder). Rigsadvokaturen har herved lagt vægt på, at der er tale om en beskyldning af muslimske mænd for særdeles grove kriminelle forhold, og at der er tale om en omfattende udbredelse af udtalelsen. Der kan bl.a. henvises til dom nr. 6 refereret i afsnit 3.3. ovenfor.

Da Jesper Langballe nægter sig skyldig, kan sagen ikke afgøres med et udenretligt bødeforelæg, og der skal således rejses tiltale ved et anklageskrift.

Sammenfattende indstiller rigsadvokaturen herefter, at der rejses tiltale mod Jesper Langballe for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 1, i overensstemmelse med vedlagte udkast til anklageskrift med påstand om en bødestraf på 5.000 kr.

5. Forelæggelse af sagen for Folketinget

Efter grundlovens § 57 kan intet medlem af Folketinget uden dets samtykke tiltales eller underkastes fængsling af nogen art, medmindre han er grebet på fersk gerning.

Hovedreglen er således, at Folketinget skal meddele samtykke til, at der rejses tiltale mod et folketingsmedlem. Kan sagen afgøres udenretligt ved sigtedes vedtagelse af et bødeforelæg, kan dette dog efter fast praksis ske uden forelæggelse for Folketinget, jf. Henrik Zahle (red.): Danmarks Riges Grundlov med kommentarer (2006), s. 371.

I den foreliggende sag, hvor der efter rigsadvokatens opfattelse skal nedlægges påstand om bødestraf, og hvor Jesper Langballe ikke kan erkende lovovertrædelsen, kan sagen ikke afgøres udenretligt, og det er således nødvendigt at indhente samtykke fra Folketinget, inden der rejses tiltale. Der er ikke grundlag for at undlade en sådan forelæggelse i medfør af reglen i grundlovens § 57 om tilfælde, hvor et folketingsmedlem er grebet på fersk gerning.